

1925-08-15

AFSENDER

J. O. Jacobsen

MODTAGER

Frederik Poulsen

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Modtagersted:
København

Omtalte personer:
Carl Jacobsen

Arkivplacering:
Ny Carlsbergfondets arkiv

DOKUMENTINDHOLD

Læge J. O. Jacobsen skriver til Frederik Poulsen om Carl Jacobsens sidste dage på professors Schous klinik. Han benytter samtidig lejligheden til at takke Frederik Poulsen for hans bøger.

TRANSSKRIFTION

Den 10/8 1925

Hr. Forfatter, Dr. phil. Frederik Poulsen!

Da jeg i Dag i "Politikens" Kronik læste Deres af saa stor Beundring lysende, smukke Ord om Brygger Carl Jacobsen, fik jeg en uimodstaaelig Trang til at sende Dem et Par Ord, for at meddele Dem nogle Indtryk, jeg som Læge fik af denne virkelig storstilede Mand i hans allersidste Dage da han - mærkelig faamælt overfor de ikke mange, der talte med ham - skænkede mig stor Fortrolighed, fordi jeg, som han sagde, "ogsaa var Doktor Jacobsen" et Navn han kunde huske, medens han ellers havde ondt ved at erindre Navne og Personer, som flygtigt krydsede hans Vej i den senere Tid, da hans Hukommelse var begyndt at svækkes stærkt". Han bar sin Sygdom, Kræft i Blære og Blærehalskirtel, der medførte betydelige Smerter og Vandladningsbesvær, med den største Taalmodighed, og saa sin Skæbne i Møde som en Helt. Rolig og fattet gik han til den vanskelige Operation, klar over Risikoen ved det farlige Indgreb, der desværre ikke førte til noget, fordi Kræften fra Prostata havde bredt sig til Blærevæggen og det omgivende Væv, saa den ikke kunde fjernes. Og med lige saa beundringsværdig Styrke bar han de svære Lidelser efter Operationen da han fik en Ileus, som ikke kunde hæves og derfor maatte føre til Døden.

Han var ganske klar over, at hans Dage snart vilde være til Ende, men han frygtede ikke Døden. Jeg har sjældent set nogen se den i Møde med et saadant Heltemod som han, og jeg har jo i Fagets Medfør set mange Mennesker dø.

Desværre har jeg kun kendt Carl Jacobsen personlig i hans sidste Dage. Jeg havde aldrig talt med ham, før han blev indlagt paa Professor Jens Schous Klinik paa Martinsvej, hvor jeg den Gang var Assistent. Men hemmeligt havde jeg beundret denne storstilede Mand og hans Virke gennem mange Aar. Imidlertid havde jeg hørt, at han skulde være en meget overlegen og utilnærmelig Person, som ikke taalte nogensomhelst modsigelse, endsige Kritik, og jeg nærmede mig ham med Frygt og Bæven. Hvor overrasket blev jeg da ikke, da han

afsløre sig som en let tilgængelig, elskværdig Mand, der gerne hørte andres Meninger og med Liv og Sjæl diskuterede med én paa Kunstens Omraade saa stor Undermaaler som den der skriver disse Linjer.

Gang paa Gang talte vi sammen om hans Plan med Spiret paa Frue Kirke, hvis Taarn vi kunde see fra Vinduet hans Værelse paa Kliniken, og det gjorde ikke mindste Skaar i hans Velvilje overfor mig, at jeg aldeles ikke var enig med ham i hans Argumenter for Spirets Anbringelse. Ligesaa lidt følte han sig stødt over min aabenhjærtige Mening om forskellige af de Skulpturer, han havde skænket Byen.

I den korte Tid, jeg havde den Lykke at kende Carl Jacobsen, kom jeg til at beundre hans alsidige Viden og Kunnen, hans store store rene og rette Linjer, hans dybe Menneskelighed. Han saa saa uendelig sundt paa Livet som paa Døden, og han sagde ofte til mig, at han ikke brød sig om at leve den Dag, da han ikke havde usvækkede Kræfter til at arbejde - arbejde - og arbejde godt! og det havde han ikke længere syntes han. Derfor var det bedst for ham at dø nu.

Disse Yttringer af ham føjer sig saa nøje

til det Billede, De giver af den flittige, omhyggelige, taalmodige, arbejdsglade Mand, der fik udrettet det Utrolige, kunde sætte i System og skabe Liv og Fart og nyde det rene Skønne som han kunde glæde sig over de materielle Værdier, der affødtes af Arbejdet.

Jeg kunde tænke mig, at disse mine Indtryk af Carl Jacobsen i hans sidste Dage vilde interessere Dem. Men jeg vilde dog vist alligevel ikke have sendt Dem disse Linjer, hvis jeg ikke havde haft den Følelse, at jeg kendte Dem saa godt gennem Deres Forfatterskab, der har givet mig saa megen Berigelse og saa megen Glæde gennem Aarene. Jeg har levet mig ind i det gamle Delfi med Deres Bøger, i Hellas' Kunst og Litteratur, og jeg har fulgt Dem paa Deres Rejser, glædet mig over "Mors Dreng" og faaet megen sund Latter over Midasdøgnet.

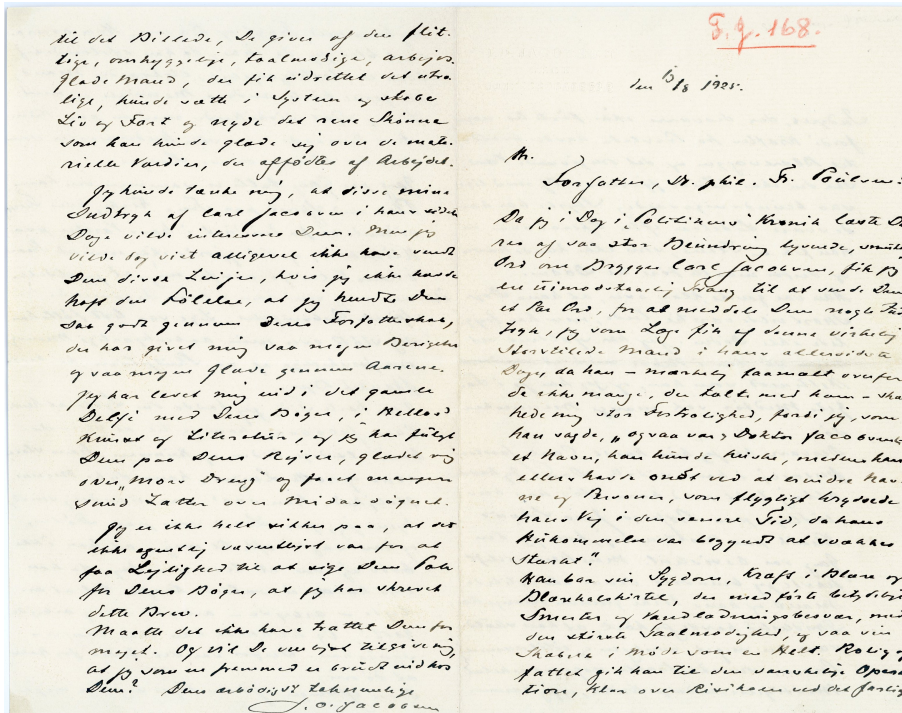
Jeg er ikke helt sikker paa, at det ikke egentlig væsentligst var for at faa Lejlighed til at sige Dem Tak for Deres Bøger, at jeg har skrevet dette Brev. Maatte det ikke have trættet Dem for meget. Og vil De venligst tilgive mig, at jeg som en Fremmed er brudt ind hos Dem?

Deres ærbødigst taknemmelige

J. O. Jacobsen

CARL JACOBSENS BREVKARKIV

NY CARLSBERGFONDET

til det Billedet, du giver af den flit.
lige, omhyggelige, taalmodige, arbejds-
glade Mand, du fik indrettet det utro-
ligt, kære vatter i Spoten og sløbe
Liv og Fant og syde det rene Skønne
som kan være glade sig over et mælt.
rikket Værdier, du appeller af Arbejdet.

Jeg kunde tænke mig, at disse minns
Sindstog af Carl Jacobsen i hans sidste
Dage vilde indtænkes Dem. Men jo
vidt, jeg vist alligevel ikke have vundet
Dem disse Linjer, hvis jeg ikke havde
haft den Kærlighed, at jeg kendte Dem
Saa godt gennem Dens Fortællinger,
du har givet mig saa mange Besværelse
og saa mange glade gennem Aarsene.

Jeg kan leve mig ind i det gamle
Delfi med Dens Døgn, i Hellesø
Kvindes af Lidenheden, og is har følt
Dens paa Dens Rejse, glædet sig
over "Mors Døgn" og fandt omgænger
Sind Læser over Midtens Tid.

Jeg er ikke helt sikker paa, at det
ikke egentlig var muligt for at
fåa Lykke til at se Dens Tale
for Dens Døgn, at jeg har skrevet
dette Brev.

Maatte det ikke have trøstet Dem for
mødet. Og vil det være det sidste, jeg
at jeg som en fremmed er blevet indført
Dem? Dens bedste og kæreste
C. O. Jacobsen

S. 4. 168.

den 18/6 1868.

M.
Løjtnant, St. phil. Fr. Bølling!

De er i Døgn i Politikens "Kronik" Læst O.
nu af saa stor Beindring tynde, smitte
Lad mig Døgnen Carl Jacobsen, fik jeg
en indmodstand, som til at und. Dem
at fåa Læst, for at med det Dem noget
Tid, jeg som Løgn fik af Dens sidste
Skæbne. Mand i hans allersidste
Døgn, da han - mærkeligt faamalt overfor
de ikke mange, du kaldt med ham - han
hede mig stor Fortælling, fordi jeg, som
han sagde, "og saa var, Doktor Jacobsen
et Navn, han kunde tænke, mistenke
eller havde ombt ved at træde han
og af Bølling, som fløjligt begynde
hans sig i den samme Tid, da hans
Kærlighed var begyndt at vandre
Staat."

Han kan sin Sjæle, Kraft i Blod og
Blanketkædet, du med første betydelig
Smerte og hørd to Døgnbesværelse, med
sin sidste taalmodighed, og saa sin
Kærlighed i Møde som en Helt. Bølling
fattede sig han til den værdifulde
Læst, han over Bølling med det første

CARL JACOBSENS BREVARKIV

NY CARLSBERGFONDET

Indpaa, der desuovne ikke først til noget
fordi Kjøflen fra Provanta havde bredt sig
til Blærevaggen og det omgivende Land,
var den ikke mindre fjæret. Og med Lige
saa beundringsværdig Styrke og kan
de svare Lidelse og Genatvare, da
han fik en Feleis, som ikke kunde kærne
og derfor maatte føre til Døden.
Man var ganske klar om, at hans Døds
Maal ikke var til Ende, men han tog
Lede i det Tidspunkt. Jig har oftest set
noget af det i Møde med et vakkert
Menneske som han, og jeg kan jo i den
gode Medfør selv mange Mennesker
se.
Desuovne kan jeg ikke huske Carl Jacobsen
personlig i hans sidste Dage. Jig havde
aldrig Talt med ham, for han var
indlagt paa Højskovhuset Skovs
Minik paa Møllensvej, hvor jo den
engang var Assistent. Men Mennesket
havde jeg beundret den ene elendige
Mand og hans Kirke gennem mange Aar.
Imidlertid havde jeg hørt, at han skulde
være en meget overlegen og vittig Mand
Person, som ikke lod sig nøje med
Moraliseringen, endige Kritik, og jeg tænkte

Højhans med Sjæle og Bæver. Men oven-
skudt blev jeg da ikke, da han afsluttede sig
som en betydningsfuld, elskværdig Mand,
der gerne hørte andres Meninger og med
Lid og Sjæl tilhørte med til paa Kær.
Hans Omraade var stor Kær og var som
den, der skrev om den Lunge.
Jeg var gang talte i sammen om hans
Plan med Sjæle paa Frie Kirke, hvis Bæver
virkende se på Kær i hans Kær paa
Kærskov, og det gjorde ikke mindre Lige
i hans Kær og overfor mig, at jo alene
ikke var mig om ham i hans Dag og om
Sjæle og om mig. Lige var det Kær
sig selv om mig og om mig og om mig
om forskellige af de Skitser, han havde
skrevet om.
I den korte Tid, jeg havde den Lykke at have
Carl Jacobsen, havde jeg til at beundre
hans almindelige Videns og Kær, hans store
rene og rette Lunge, hans dybe Menne-
skelighed. Han saa saa vakkert ud,
Sjæle og paa Lige som paa Døden,
og han sagde ofte til mig, at han ikke
brød sig om at leve den Dage, da han
ikke havde en vakkert. Kær til at an-
byde - arbejde - arbejde - og arbejde
godt! Og det havde han ikke Lunge-
spænde. Derfor var det Kær for ham
at dø.
Dette Udsagn af ham siger sig selv